

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0525U000012

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 09-01-2025

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Житнік Тетяна Сергіївна

2. Tatiana S. Zhytnik

Кваліфікація: к. пед. н., доц., 13.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 13.00.07

Назва наукової спеціальності: Теорія і методика виховання

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Шифр наукової спеціальності: 13.00.08

Назва наукової спеціальності: Дошкільна педагогіка

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 24-12-2024

Спеціальність за освітою: Практична психологія, кандидат педагогічних наук, 13.00.08 - дошкільна педагогіка, доцент

Місце роботи здобувача: Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Код за ЄДРПОУ: 02125237

Місцезнаходження: вул. Гетьманська, буд. 20, Мелітополь, Мелітопольський р-н., 72312, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.454.01

Повне найменування юридичної особи: Інститут проблем виховання Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 24592608

Місцезнаходження: вул. М. Берлінського, буд. 9, Київ, 04060, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Код за ЄДРПОУ: 02125237

Місцезнаходження: вул. Гетьманська, буд. 20, Мелітополь, Мелітопольський р-н., 72312, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 14.23

Тема дисертації:

1. Теоретичні і методичні засади художньо-естетичного розвитку старших дошкільників засобами візуального мистецтва
2. Theoretical and methodical principles of artistic and aesthetic development of older preschoolers by means of visual art

Реферат:

1. У дисертації вперше здійснено теоретичне узагальнення та наукове вирішення проблеми художньо-естетичного розвитку старших дошкільників засобами візуального мистецтва. Проведено теоретико-методичний аналіз художньо-естетичного розвитку дитини дошкільного віку; уточнено сутність ключових понять «художньоестетичний розвиток», «художньо-естетичний розвиток старших дошкільників». Схарактеризовано різновиди і виразові засоби візуального мистецтва та їхній вплив на художньо-естетичний розвиток старших дошкільників, визначено феномен вільного малювання старших дошкільників та його роль у процесі художньо-естетичного розвитку. Розкрито специфіку освітнього процесу мистецьких шкіл та особливості функціонування сучасної початкової мистецької освіти. Обґрунтовано концептуальні основи

організації художньо-естетичного розвитку старших дошкільників засобами візуального мистецтва в освітньому процесі мистецької школи. Визначено методичні 37 підходи дослідження: ментально-емпатійний, епістемічний, гуманістичний, культурологічний, пізнавальний, діяльнісно-ігровий, інтегрований та педагогічні принципи – металізації та ментальної перспективи, довіри між учасниками взаємодії, культуровідповідності та культурорізноматності, індивідуалізації та гуманістичної спрямованості, єдності інтелектуального та емоційного, єдності естетичного та практичного, стимулювання активності та життєтворчості особистості. Проаналізовано прояви художньо-естетичного розвитку старших дошкільників засобами візуального мистецтва. Визначено компоненти: потреба у спілкуванні з мистецтвом (мотиваційний компонент), здатність до емоційних та естетичних переживань (чуттєвий компонент), здатність до засвоєння художнього досвіду, його відтворення в художньому образі (інтелектуальний компонент) та здатність до самостійних життєтворчих дій, поведінки та діяльності (діяльнісний компонент); критерії («художньо-естетичні знання», «бажання естетично збагачуватися», «практичний прояв художньо-естетичної розвиненості у діяльності») з відповідними показниками й схарактеризовано рівні художньо-естетичної розвиненості старших дошкільників (високий, достатній, середній, низький). Визначено етапи художньо-естетичного розвитку старших дошкільників засобами візуального мистецтва: емоційноспонукальний, збагачувально-естетичний, ціннісно-інтелектуальний, життєвотворчий. Розроблено та обґрунтовано організаційно-педагогічні умови художньо-естетичного розвитку старших дошкільників, а саме: створення та впровадження методичного забезпечення для дітей старшого дошкільного віку; науково-методичний супровід фахівців мистецької освіти щодо роботи з дітьми старшого дошкільного віку з художньо-естетичного розвитку; просвітницькоінформаційна підтримка батьків дітей старшого дошкільного віку, які навчаються в мистецьких школах. Здійснено експериментальну перевірку та доведено ефективність змістовно-функціональної моделі художньо-естетично розвитку старших дошкільників засобами візуального мистецтва в початковій мистецькій освіті

2. In the dissertation, for the first time, a theoretical generalization and scientific solution to the problem of artistic and aesthetic development of older preschoolers by means of visual art was carried out. A theoretical and methodological analysis of the artistic and aesthetic development of a preschool child was conducted; the essence of the key concepts 38 «artistic and aesthetic development», «artistic and aesthetic development of older preschoolers» was specified. The concept of «artistic and aesthetic development of the personality» is defined as a complex inner-emotional state, which manifests itself in the ascent of the personality from the perception of beauty to the understanding of beauty, in particular, the beauty of an act, accompanied by the adoption of the basic principles of aesthetics under the condition of obtaining a constant aesthetic experience, reincarnation and acquisition of certain «beautiful» qualities of the personality due to immersion in artistic art, characterized by motivation to obtain tools. Manifestations of artistic and aesthetic development of older preschoolers through the means of visual art are analyzed. The components are defined: the need to communicate with art (motivational component), the ability to experience emotional and aesthetic experiences (sensual component), the ability to assimilate artistic experience, its reproduction in an artistic image (intellectual component) and the ability to independent life-creating actions, behavior and activities (activity component), criteria («artistic and aesthetic knowledge», «desire to be enriched aesthetically», «practical manifestation of artistic and aesthetic development in activity») with corresponding indicators and characterized the levels of artistic and aesthetic development of older preschoolers (high, sufficient, average, low). The effectiveness of the content-functional model of artistic-aesthetic development of older preschoolers using visual arts in the conditions of primary art education was experimentally verified. for expressing the specified state through artistic activity and the desire to realize aesthetic needs through life creation (personal creativity in the process of life activity).

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку

суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Житнік, Т.С. (2018a). Асоціативні картки як засіб підвищення мотивації дітей до художньо-творчої діяльності. Науково-методичний журнал «Мистецтво та освіта». Педагогічна думка. 1 (87), 29 – 36.
- Житнік, Т.С. (2018b). Етимологія та смислові ознаки терміну «художньо-творча активність» в контексті розвитку особистості. Збірник наукових праць «Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії». 72, 137 – 146.
- Житнік, Т.С. (2018c). Нові аспекти соціально-культурного супроводу дитини з інвалідністю (у рамках реалізації громадського проекту «Академія сучасного дитячого мистецтва». Збірник міжнародних наукових праць «Ukraine – EU. Innovations in edukations. Technology. Business and Law». CNUT, 365 – 367.
- Житнік, Т.С. (2018d). Активність особистості як категорія свідомої професійної діяльності. Науковий вісник льотної академії. Серія: Педагогічні науки. Вип.3, 88 – 92.
- Житнік, Т.С. (2019a). Методика пролонгованої підтримки індивідуального 35 творчого самовираження старшого дошкільника у художньо-творчій діяльності. Наукові записки. Серія: Педагогічні науки. Вип. 176, 150 – 155.
- Житнік, Т.С. (2019b). Проекція як психологічний феномен у роботі з дітьми з особливими освітніми потребам. Гуманізація навчально-виховного процесу. 1 (93), 164 – 182.
- Житнік, Т.С. (2019c). Проблема креативного мислення особистості у професійної діяльності: теоретичний аспект. Науковий вісник льотної академії. Серія: Педагогічні науки. Вип.5, 106 – 109.
- Житнік, Т.С. (2019d). Соціально-культурний, духовно-моральний та тьюторський супровід особистості з інвалідністю в умовах закладів вищої освіти (проект). Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету. Вип. 4, 211 – 220
- Житнік, Т.С. (2022a). Критерії оцінювання рівня сформованості художніх цінностей у дитини старшого дошкільного віку. Психолого-педагогічні проблеми сучасної школи, (2(6), 20–27. [https://doi.org/10.31499/2706-6258.2\(6\).2021.247510](https://doi.org/10.31499/2706-6258.2(6).2021.247510)
- Житнік, Т.С. (2022b). Методика формування художніх цінностей у дітей старшого дошкільного віку у процесі набуття естетичного досвіду. Acta Paedagogica Volynienses, 5, 16–22, doi: <https://doi.org/10.32782/apv/2021.5.3>
- Житнік, Т.С. (2022c). «Unity art project Melitopol» . Науковометодичний журнал Art & Education, 3 (105), 62–63.
- . Житнік, Т.С. (2022d). Психологічний аспект тяжіння дітей дошкільного віку до сприймання творів мистецтва 20-го століття (на прикладі робіт Анрі Матісса та Пабло Пікассо). Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету Серія: Педагогіка 2(29), 52 – 59.
- Житнік, Т. (2023a). Онлайн-технології інтеграції дітей-біженців з України в Німеччині засобами культури та мистецтва. Наука і освіта/Science and Education, 2, 15–21. <https://doi.org/10.24195/2414-4665-2023-2-3>
- Житнік, Т. (2024b). Сугестивна роль мистецтва у формуванні естетичних та загальнолюдських цінностей дітей дошкільного віку. Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету Серія: Педагогіка.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: РК № 0121U108570

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ляпунова Валентина Анатоліївна

2. Valentyna A. Liapunova

Кваліфікація: д. пед. н., доц., 13.00.04, 13.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Код за ЄДРПОУ: 02125237

Місцезнаходження: вул. Гетьманська, буд. 20, Мелітополь, Мелітопольський р-н., 72312, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Федій Ольга Андріївна

2. Ольга А. Федій

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

Код за ЄДРПОУ: 31035253

Місцезнаходження: вул. Остроградського, буд. 2, Полтава, Полтавський р-н., 36003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гаврилюк Світлана Миколаївна
2. Svitlana M. Havrylyuk

Кваліфікація: к.пед.н., доц., 13.00.07**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини**Код за ЄДРПОУ:** 02125639**Місцезнаходження:** вул. Садова, буд. 2, Умань, Уманський р-н., 20300, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Зданевич Лариса Володимирівна
2. Larisa Zdanevich

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія**Код за ЄДРПОУ:** 02138872**Місцезнаходження:** вул. Проскурівського підпілля, буд. 139, Хмельницький, Хмельницький р-н., 29013, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Обласна рада**Ідентифікатор ROR:****Рецензенти****VIII. Заключні відомості****Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Бех Іван Дмитрович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Бех Іван Дмитрович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

Шкільна Ірина Миколаївна

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна